

Vergaderjaar 2007–2008

21 501-31

**Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid,
Volksgezondheid en Consumentenzaken**

Nr. 152

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELE-
GENHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2008

Hierbij ontvangt u het verslag van de Raad WSBVC van 9 juni. In de Raad is een akkoord bereikt over de totstandkoming van een uitzendrichtlijn en de herziening van de arbeidstijdenrichtlijn. De overige agendapunten werden eveneens akkoord bevonden. Zowel bij de arbeidstijdenrichtlijn als bij de uitzendrichtlijn gaat het om de vaststelling van een gemeenschappelijk standpunt in eerste lezing door de Raad. Het woord is nu weer aan het Europees Parlement.

In het «Europa-overleg» op 3 juni ter voorbereiding van de Raad WSBVC heeft de heer Ulenbelt mij voorts een brief overhandigd van het schoonmaakbedrijf Menke. U ontvangt hierover separaat nog een brief.

Tenslotte treft u hierbij de geannoteerde agenda aan voor de Informele Raad van 11 juli in Chantilly. Het Franse Voorzitterschap heeft voor deze bijeenkomst het voorstel van de Europese Commissie voor de Europese Sociale Agenda geagendeerd. De Europese Sociale Agenda zal heden worden gepubliceerd als onderdeel van een breder «sociaal pakket». Ik stel voor om hier nader over van gedachten te wisselen in het «Europa-overleg» op 24 september ter voorbereiding van de Raad WSBVC van 2 oktober.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner

Verslag van de Raad WSBVC (onderdeel Werkgelegenheid en Sociaal Beleid) van 9 juni 2008**1. Arbeidstijdenrichtlijn en uitzendrichtlijn**

De Raad slaagde erin om na een aantal jaren van onderhandelingen tot een politiek akkoord te komen en een gemeenschappelijk standpunt tot stand te brengen op deze dossiers. De dossiers worden al enige tijd als een pakket benaderd en behandeld en zo werden ze ook besproken gedurende de Raad. Na een dag van onderhandelingen in restreint en in bilaterale ontmoetingen werd uiteindelijk ruim na middernacht een akkoord bereikt.

Tijdens de plenaire behandeling van het akkoord kwam naar voren dat Spanje, België, Hongarije, Cyprus, Griekenland, Malta en Portugal, geheel of gedeeltelijk, hun instemming met het pakket niet konden geven, maar hun gezamenlijk stemgewicht was niet voldoende om een besluit tegen te houden. Het Voorzitterschap constateerde dan ook dat er sprake was van een gekwalificeerde meerderheid en een politiek akkoord. Het politiek akkoord houdt het volgende in:

Voor de *arbeidstijdenrichtlijn* geldt dat er twee maxima («caps») van 60 en 65 uur worden geïntroduceerd voor de «opt out», waarmee mag worden afgeweken van de gemiddelde maximale arbeidstijd van 48 uur. Hiervan kan worden afgeweken bij CAO.

Dit is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie, waarin geen sprake is van een limiet op de «opt out». Conform de Nederlandse inzet is de termijn, waarvoor de opt out buiten werking kan worden gesteld, teruggebracht van arbeidscontracten van 4 maanden naar arbeidscontracten van 10 weken.

De mogelijkheden voor een werknemer om zijn instemming met de opt out in te trekken, worden verruimd.

Voor de *uitzendrichtlijn* geldt dat er is afgesproken dat er geen wachttijd geldt voor de gelijke behandeling van uitzendkrachten ten opzichte van werknemers in vaste dienst. Hiervan kan worden afgeweken bij CAO of nationaal akkoord tussen sociale partners. Tevens is afgesproken dat belemmeringen en verboden voor uitzendarbeid moeten worden uitgebannen.

Er is geen gehoor gegeven aan de wens van de VK delegatie om bedrijfs- of sectorgebonden regelingen inzake sociale zekerheid (occupational social security schemes) uit te zonderen van het beginsel van gelijke behandeling. Op verzoek van het VK werd alleen een wijziging in artikel 5.4 doorgevoerd. Lidstaten die geen systeem van CAO's kennen, kunnen op grond van dit artikel bij nationaal akkoord tussen sociale partners afwijken van het principe van gelijke behandeling. In de tekst is toegevoegd dat de lidstaten die het betreft zullen aangeven of «occupational social security schemes, including pension, sick pay or financial participation schemes» zijn ingesloten in de definitie van essentiële arbeidsvoorwaarden, waar het principe van gelijke behandeling betrekking op heeft.

2. Aanbeveling van de Commissie betreffende een intensievere administratieve samenwerking ten aanzien van de detachering van werknemers met het oog op het verrichten van diensten

Het Voorzitterschap en Commissaris Špidla wezen erop dat de Raadsconclusies een ondersteuning en in feite ook goedkeuring beogen te geven aan de aanbeveling van de Commissie van 31 maart 2008 inzake de versterking van de administratieve samenwerking tussen lidstaten in het kader van de detachering van werknemers. Het Voorzitterschap bracht daarbij ook nog eens de dubbele doelstelling van de richtlijn detachering

onder de aandacht: het bevorderen van een vrij verkeer van diensten en tegelijk ook het beschermen van de werknemer. Van de zijde van Denemarken en Zweden werd instemming betuigd met de tekst van de Raadsconclusies, maar tegelijk ook gesteld dat de toepassing van de richtlijn eveneens via CAO's geregeld moet kunnen worden. De Luxemburgse minister maakte melding van een Hofzaak tegen Luxemburg over de toepassing van de richtlijn detachering, waarvan de uitspraak op 19 juni verwacht wordt. Hij sprak de verwachting dat Luxemburg deze zaak zou verliezen maar riep tegelijk op om het begrip «ordre publique sociale» eens goed tegen het licht te houden. De Commissie zou daar een analyse van moeten maken. Ook stelde hij dat er nagedacht zal moeten worden over een wijziging van de richtlijn detachering. De Poolse minister kantte zich hiertegen; de huidige richtlijn was een gedegen compromis en diende niet gewijzigd te worden. De Oostenrijkse minister wees met name op de noodzaak van grensoverschrijdende handhaving en op de verklaring daarover die enkele lidstaten waaronder Oostenrijk en Nederland hadden afgelegd met betrekking tot het versterken van de samenwerking op het gebied van de coördinatie van de sociale zekerheid met betrekking tot gedetacheerde werknemers. Het Voorzitterschap concludeerde dat de ontwerp-Raadsconclusies unaniem werden aangenomen.

3. Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten

Nadat eerder dit voorjaar de Raad WSB en de Voorjaarsraad al een voorlopig politiek akkoord hadden bereikt over het ongewijzigd houden van de richtsnoeren voor de periode 2008–2010, lagen de richtsnoeren nu, na afronding van de consultatie van het Europees Parlement, nogmaals voor, voor een definitief politiek akkoord. Het Voorzitterschap wees erop dat het EP gepleit had voor introductie van een nieuwe «sociaal richtsnoer» en toevoeging van nieuwe elementen. De Raad wenste echter stabiliteit van de richtsnoeren en heeft weliswaar suggesties van het EP overgenomen, maar zonder dat dit tot een wijziging van de richtsnoeren zelf heeft geleid. Commissaris Špidla onderstreepte dat het ook steeds de wens van de Commissie is geweest om de richtsnoeren ongewijzigd te laten, om zo alle aandacht op implementatie van de door de lidstaten – in het kader van de Lissabonstrategie – voorgenomen hervormingen te kunnen richten. Hij waarschuwde voor hervormingsvermoeidheid en vroeg extra aandacht voor flexicurity-beleid en beleid gericht op jongeren en vaardigheden (zie ook volgend agendapunt). Het Voorzitterschap stelde een politiek akkoord vast.

4. Vaardigheden, banen en jongeren

Aan de Raad lagen twee documenten voor:

- a) concept-raadsconclusies gericht op het anticiperen op en voldoen aan behoeften van de arbeidsmarkt, met bijzondere nadruk op jongeren – Een initiatief op het gebied van banen en vaardigheden
- b) advies van het Comité voor de werkgelegenheid (EMCO) over de werkgelegenheid van jongeren

De voorzitter van het EMCO wees erop dat, ondanks de positieve werkgelegenheidstrends in de Unie, de werkloosheid voor jongeren in een aantal lidstaten op een hoog niveau ligt en weinig verbetering toont. Hij stelde dat scholing cruciaal is met het oog op de arbeidsmarktpositie van jongeren. Daarnaast is het van groot belang dat jongeren geïnformeerde keuzes maken ten aanzien van hun studie, zowel met het oog op hun eigen werkgelegenheid, als met het oog op het maatschappelijke belang om arbeidsmarkttekorten aan te pakken. Voorts stelde hij dat het opdoen van werkervaring tijdens de studie een toegevoegde waarde is voor een

soepele overgang van studie naar baan en dat flexibele arbeidsvormen, mits gekoppeld aan voldoende zekerheid («flexicurity»), een goede opstap kunnen vormen om een meer vaste positie op de arbeidsmarkt te verwerven. Commissaris Špidla gaf aan dat de herziening van vaardigheden een belangrijk element zal zijn van de deze zomer te verwachten vernieuwde Sociale Agenda. Het Verenigd Koninkrijk zei te hopen dat deze review een hoofdelement zal zijn van de Voorjaarsraad 2009. Luxemburg gaf aan een discussie te wensen over meer eenduidig te interpreteren indicatoren van jeugdwerkloosheid, omdat in de huidige definitie een vertekend beeld ontstaat door de wijze van behandeling van jongeren die studeren. Het Voorzitterschap concludeerde aanneming van de Raadsconclusies en bekrachtiging van het advies van het Werkgelegenheidscomité.

5. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

Aan de Raad lag een gedeeltelijke algemene oriëntatie op de volgende onderdelen voor:

- Titel IV – Financiële bepalingen
 - Hoofdstuk III (Terugvordering van te veel ontvangen prestaties en voorlopige betalingen, compensatie, bijstand inzake invordering)
- Commissaris Špidla riep de lidstaten op tot een spoedige afronding van deze Verordening, waarvan tijdens elk Voorzitterschap een of meerdere hoofdstukken worden afgerond. Het is moeilijk de waarde van deze wetgeving te overschatten. De Europese coördinatieregels over sociale zekerheidsrechten spelen immers een zeer belangrijke rol in het dagelijks leven van miljoenen burgers, aldus Špidla. Verder nam alleen Zweden het woord met een vergelijkbare interventie. Het Voorzitterschap stelde daarop een gedeeltelijke algemene oriëntatie vast.

6. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

Het Voorzitterschap stelde een algemene oriëntatie vast.

7. Toetsing van de uitvoering door de lidstaten en der EU-instellingen van het Actieprogramma van Peking

Aan de Raad lagen concept conclusies met betrekking tot de volgende onderwerpen voor:

- a) Indicatoren inzake jonge meisjes
- b) Vrouwen in de politieke besluitvorming

Commissaris Špidla complimenteerde het Voorzitterschap met de rapporten die over beide onderwerpen zijn opgesteld en sprak steun uit voor de conclusies. Met betrekking tot het onderwerp «meisjes» vroeg hij aandacht voor geweld tegen deze groep, ook in de vorm van mensenhandel. Voor wat betreft het onderwerp «de positie van vrouwen in de politieke besluitvorming» stelde hij dat er sprake is van een verbetering maar dat er nog een lange weg te gaan is voordat gelijkheid v/m op dit vlak bereikt zal worden. Het Voorzitterschap concludeerde aanneming van beide sets Raadsconclusies.

8. Uitbanning van genderstereotypen

Het Voorzitterschap stelde een akkoord vast met betrekking tot de Raadsconclusies.

9. Diversen

a) Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende minimumvereisten voor de vergroting van de mobiliteit van werknemers door verbetering van de verwerving en het behoud van aanvullende pensioenrechten

Het Voorzitterschap meldde dat de afgelopen maanden hard aan een doorbraak was gewerkt op de lengte van de drempelperiode, het enige openstaande punt. Helaas was dat niet gelukt. Zij sprak haar dank uit richting alle landen die zich zo compromisbereid hadden opgesteld. «Hoewel we er nog niet helemaal zijn, zijn we toch weer een stapje verder», aldus het Voorzitterschap. Zij dacht dat in de toekomst een akkoord kon worden bereikt. Commissaris Špidla dankte het Voorzitterschap voor diens inspanningen. Hij constateerde dat veel lidstaten inderdaad bereid zijn om water bij de wijn te doen. Uiteraard gold dat ook voor de Commissie zelf, op voorwaarde dat de richtlijn zijn toegevoegde waarde voor werknemers behoudt. Hij was teleurgesteld dat het niet gelukt was om een akkoord te bereiken, want het onderwerp heeft onveranderd relevantie. De overwegingen die ten grondslag hadden gelegen aan het oorspronkelijke Commissievoorstel in 2005 zijn nog altijd valabel. Meer flexibiliteit op de arbeidsmarkt betekent dat werknemers snel rechten moeten kunnen opbouwen en behouden, elke keer als zij van baan veranderen. Er was volgens de Commissaris een goede basis gelegd waarop verder gewerkt kan worden richting een compromis.

b) Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad inzake het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (2010)

Het Voorzitterschap gaf aan dat informeel overleg met het Europees Parlement er op wees dat de Raad en het EP dicht bij een akkoord in eerste lezing zijn. Commissaris Špidla dankte het Voorzitterschap voor de inspanningen op dit dossier en herhaalde dat een akkoord in eerste lezing cruciaal is om de voorbereidingen voor het Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting tijdig te kunnen starten. Een aantal «nieuwe» lidstaten (Litouwen, Malta, Letland en Cyprus) aangevoerd door Polen, gaf aan dat bij opname in de Raadsnotulen van een door hen gestelde verklaring (die oproept bij komende Jaren een hoger cofinancieringspercentage toe te laten), deze lidstaten hun voorbehoud bij de tekst in konden trekken. Tsjechië en Slowakije, die de verklaring mede ondertekend hebben, hadden hun voorbehoud al eerder ingetrokken. Het Voorzitterschap concludeerde dat de verklaring zal worden opgenomen in de notulen.

c) Sociale diensten van algemeen belang

De Voorzitter van het Comité voor Sociale Bescherming (SPC) informeerde de Raad over de werkzaamheden van de SPC werkgroep die de impact van Europese regelgeving (wetgeving met betrekking tot staatssteun en interne markt) onderzoekt op de organisatie en het functioneren van sociale diensten van algemeen belang (SDABs). Het doel is om de rechtszekerheid voor deze diensten te vergroten. De komende maanden zal lidstaten gevraagd worden een vragenlijst in te vullen over de moeilijkheden die zij ondervinden bij de toepassing van de Europese regelgeving.

Daarover zal vervolgens verslag worden uitgebracht tijdens de vergadering van de Raad WSB van december aanstaande. Commissaris Špidla vulde aan dat de Commissie op 2 juli a.s. haar eerste tweejaarlijkse verslag zal uitbrengen over SDABs.

d) Informatie over tijdens het Sloveense voorzitterschap georganiseerde evenementen

Het betreft de volgende evenementen:

- i) Conferentie «Banen voor jongeren – welvaart voor allen» (Brdo, 24–25 april 2008)
- ii) Conferentie «Solidariteit tussen de generaties voor samenhangende en duurzame samenlevingen» (Brdo, 27–29 april 2008)
- iii) Zevende Europese bijeenkomst van personen die armoede ervaren (Brussel, 16–17 mei 2008)
- iv) Conferentie «Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap-van woorden naar realiteit?» (Kranjska Gora, 22–23 mei 2008)

Het Voorzitterschap concludeerde dat de Raad nota had genomen van de informatie van het Voorzitterschap over de conferentie.

e) Deskundigengroep demografische aangelegenheden

De Commissie deed verslag van de werkzaamheden van de Deskundigengroep demografische aangelegenheden.

f) Europese Week van het Sociaal Beleid (Sofia, 26–30 mei 2008)

De Bulgaarse delegatie deed verslag van de Europese Week van het Sociaal Beleid (Sofia, 26–30 mei 2008).

g) Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan

Het Voorzitterschap meldde dat op 14 mei jl. een informele triloog met EP rapporteur Klamt had plaatsgevonden. Zij meende dat de «voorkeur voor communautaire kennismigranten» overeind moet blijven. Zij wenste het aanstaande Franse Voorzitterschap succes bij het verdere verloop van de onderhandelingen. Commissaris Špidla benadrukte dat migratie een gegeven is dat men niet kan tegenhouden maar moet trachten zo effectief mogelijk te beheren. Talenten kiezen niet vaak genoeg voor banen in de EU. Hij meende dat dit voorstel het tij zou kunnen keren. Hongarije, gesteund door Tsjechië en België, riep op tot een nieuwe Jumbo-Raad over arbeidsmigratie, zoals op 6 december 2007 plaatsvond. Tsjechië gaf verder aan pas over dit richtlijn voorstel te willen praten zodra de overgangstermijnen met betrekking tot arbeidsmigratie binnen de EU geheel zijn weggenomen. België riep op tot een betere coördinatie van migratie- en werkgelegenheidsbeleid. Het Sloveense Voorzitterschap verwachtte dat het aanstaande Franse Voorzitterschap nota genomen had van deze wensen.

h) In een ingelast punt stelde Roemenië de situatie van de Roma aan de orde. Het is onaanvaardbaar dat hier een hele bevolkingsgroep wordt gediscrimineerd en uitgesloten, aldus de Roemeense minister. Het is noodzakelijk in de nabije toekomst nader in te gaan op deze thematiek en uitgekeken wordt naar de Commissie mededeling inzake non-discriminatie die naar verwachting op 2 juli zal worden gepubliceerd. Van Spaanse zijde wordt dank uitgesproken richting Roemenië. De conclusies van de Europese Raad van december 2007 terzake zullen moeten worden

omgezet in daden en de Raad zal daarbij de mededeling van de Commissie moeten gebruiken. Van Italiaanse zijde wordt gemeld dat de doelstelling inzake de strijd tegen discriminatie wordt gedeeld. Solidariteit en integratie zijn daarbij de sleutelwoorden. Commissaris Špidla bevestigt dat het sociale pakket ook een mededeling inzake non-discriminatie zal bevatten inclusief een verslag over de situatie van Roma in de EU.

De Raad wordt afgesloten met de gebruikelijke woorden van dank richting Sloveens voorzitterschap.

Informele Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid d.d. 10–11 juli

Op 10 en 11 juli vindt in Chantilly een Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid plaats. Het onderwerp van de bijeenkomst betreft de Europese Sociale Beleidsagenda, waarover de Commissie op 2 juli een Mededeling heeft gepubliceerd.

Inmiddels is het Steering Paper van het Franse Voorzitterschap ontvangen en een gedetailleerd programma met daarin sprekers. Het Steering Paper noemt drie thema's:

1. Europe faced with the challenges of globalisation and climate change
2. Europe faced with the new demographic challenges and the evolution of activity throughout life
3. Europe faced with the need to define ways of ensuring social cohesion and non-discrimination

Per thema heeft het Franse Voorzitterschap een *keynote speaker* en een respondent. Dit zijn ministers uit de huidige Trojka van Voorzitterschappen (Frankrijk, Tsjechië, Zweden) en de volgende Trojka van Voorzitterschappen (Spanje, België, Hongarije).

Deze interventies worden gevolgd door een discussie waarbij is gevraagd aan ministers bij welk thema's zij willen interveniëren. Nederland zal interveniëren bij het thema «Europe faced with the challenges of globalisation and climate change». Bij dit thema worden de volgende vragen aan de lidstaten voorgelegd:

- How could the Union promote its values better on the international stage?
- What role could the European Union play in helping its citizens take better advantage of globalisation? Or anticipate the social impact of climate change?
- What instruments should be developed at European level to make mobility in the European labour market an opportunity for everyone?

Naast het eerder genoemde Steering Paper zijn twee papers verspreid met voorstellen voor de Sociale Beleidsagenda die op verzoek van het Voorzitterschap zijn opgesteld:

- Het eerste paper is van Bernard Brunhes (vice-president van een consultancybureau);
- Het tweede paper is een advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité (een adviesorgaan van de Europese Unie samengesteld uit groepen leden: werkgevers, werknemers en andere leden van het maatschappelijk middenveld (landbouwers, consumenten, milieubewegingen, gezinnen, ngo's).

Nederland zal een interventie plegen langs de lijnen van de brief die de minister eind april aan Commissaris Špidla heeft gezonden met aandachtspunten voor de Europese Sociale Beleidsagenda. In deze brief wordt geconstateerd dat globalisering en technologische ontwikkelingen een toenemend beroep doen op de vaardigheden van de werknemers. In deze omgeving is het niet mogelijk gelijke resultaten voor alle burgers te garanderen, maar moet het streven zijn om iedereen zoveel mogelijk gelijke kansen te bieden. De bedoelde veranderingen en ontwikkelingen zullen dan ook tot verandering en aanpassing in het functioneren van de arbeidsmarkt moeten leiden. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt in de eerste plaats bij de lidstaten.

Waar het gaat om de samenwerking en coördinatie op Europees niveau zal Nederland ingaan op de onderwerpen grensoverschrijdende arbeid,

handhaving en controle, en de bescherming van het Europese sociaal-economisch model binnen de wereldeconomie.